

Kuwai Ruth Dau'a'o

Wapishana Language Project

Illustrations used by permission of the
David C. Cook Publishing Co.

Published by
Wapishana Language Project
San Jose, Rupununi
Region 9
Guyana, South America

June 2010

Kuwai Ruth Dau'a'o

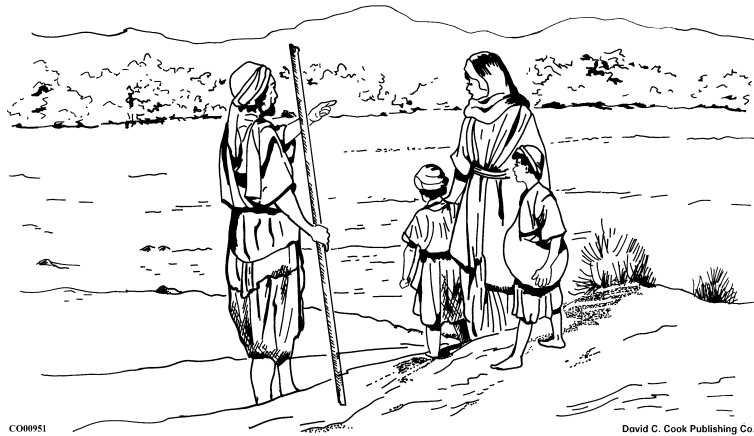
Na'apa'oram Ruth dau'a'oraz

Di'oraz kaarita saada-kao Ruth dau'ana'o. Ruth, Moab sanaba, odaiaruitapan Israel san. Umawakan kowas o'ai, mazan upu'a Ruth mashaapan na'iki omarainapan pa'imauso-daun, na'apain tuukii otainan Israelnao Tominkarun ati pamishidan ida'anazu. Atii diina'iti'i zii oikodauzon naa paudaiarun wadaun nii. Aonaa ozaamatan sha'apa'oram daonaiora kari-kaonan, mazan paudaiarun iriban-manawun ozaamata. Ruth daiaruitapan ida'an paudaiarun iriban-manawun, na'apa'o ida'an wuru'u uiriban-manawun kawadauntan mawaka'o, na'iki karikaonanu'o ni'i naa uzaamatapan uamazadati, aonaa kizi u'uu mainabatinan pairibannaο bii'iki, na'iki pawizi ai kopam. Una'apan idi oroo Ruth, umanawunu'o Israelnao naobanaa King David ko'okoon wuru'u orooz.

1

Elimelech Makon Wiizai Moab Iti

¹⁻² Kotua'a naa Israel sannao naobanaitapan dono Judgenao ^a, kaina'a pidan Elimelech kia'o u'uu, na'iki udaiaro, Naomi kia'o o'uu. Dya'utama'o ĩdainao daonaioranao, bauda'apa'o uu Mahlon, ba'oran uu Kilion. Wuru'u ĩnaouz Ephrath takaan daunnao. ĩmashaapan Bethlehem ii, Judah baara ia'o. Zamazi kaiwainpan na'ii, uruu idi ĩmako'anan zii ba'oran kaduzu pidannao wiizi iti, Moab kia'o wiizai uu, baara antanpu'o di'iti. ^b

^a1:1 Judge—awunuutapa'o pidannao toshao kawanu.

^b1:2 Moab antanpuinao ba'oran kaduz pidannao, na'iki pana'a'o ĩtominkarun Israel sannao ai.

okaudanipan dono'a naa, daonaiora odani sodi nii. ¹⁴⁻¹⁵ Ruth kaudanipan dono, zunnao, na'ii sanabanao, kian Naomi ati, “Marii wakonaukii-kidan Tominkaru kaimanan, usha'apanum idi aonaa umarina'atan pugaru kana'apan-daun, uta'a naa putakaan nii aizii. Uru'o ni'i naa wuru'u taapa'o ni'oraz pugaru. Marii kizi pa'i udyaupain umanawunu'o nii pidan Israel ana. Tuukii manawun pudinizo nyukunuu'atin pugaru. Aizii okatakaanta'a naa pugaru, osha'apatan pu'ati powa'a'o zii manawun ukaimanan pudanitapan ai'aka mani iriba'o daonaioranao. Kaina'a'a naa putakaan aizii punyukunuu wiizi nii'o. Uru'o ni'a naa kataapan pugaru karikaonan, atii pumasokonnaoun di'iti.”

¹⁶ Naomi marainapa tuukii patakaan sodi. Odokobatanuzu na'iki karikaonanu'u naa otaapanuzu. ¹⁷ Naomi min-dazabazi zunnao kian, “Kaudani'a naa Naomi aizii.” ĩdakotan otakaan uu nii Obed kii.

Uruu Obed dani Jesse, na'iki Jesse, uruu King David daru.

¹⁸ Di'orazu'u ĩ'iribain kizi kainaabatapa-kinao ĩdokokun Perez di'iki'o, atii utakaan-daun King David ida'ati'o. Perez dani Hezron, ¹⁹ Hezron dani Ram, Ram dani Amminadab, ²⁰ Amminadab dani Nahshon, Nahshon dani Salmon, ²¹ Salmon dani Boaz, Boaz dani Obed, ²² Obed dani Jesse, Jesse dani King David.

Mahlon amuzu daiaro-daun Ruth, Moab sanaabazo òdaiaro nii. Uruu idi ukau'an karikaonanu'o nii mawa-ka'o wadaun ka'idiwaun nii uamazadati idi, na'iki aona'o nii u'uu mainaabatan pairibannao bi'i'iki, na'aki pawii ai kopam. Ukau'an ukanaapu ati utukapan na'apan òsha'apainpan aizii.”

¹¹ Sariapa uparada-kizinao kian u'ati. “Oo, watukapa mishizu, na'iki kaimanaiman waaitapan na'apan pusha'apainpan dau'an. Marii Tominkaru sha'apatan kaimana'o, pudaiaro ni'o ati, pataan ida'an iriba odainao nii. Puiribain kizi ñ'idi'iki, na'apa Israel takaan daunnao iribainan kawanu iriba, Tominkaru aipan kawana'ati dya'utam sodiinao di'iki, Rachel na'iki Leah di'ikiinaouz. Marii pusha'apatin-kizi kaimanan Ephrathah ii, ^h na'iki pumanawuntin kizi na'ii Bethlehem ii. ¹² Marii kizi pa'i putoman iriba pudainao nii aoro tuma'a, pa'inaibaz zii zuna, na'iki powa'a zii kizi pudainao iribainan umanawunu'o ida'an, na'apa Judah na'ikin Tamar dani Perez iribainan kawanu.”

¹³ Uruu Boaz zaamatan naa Ruth paudaiaro nii, umazidan naa otuma. Tominkaru aipana'ati usaabaan idi oroo, okaudani'akan kadiman Boaz ati. Na'iki

---

^h4:11 Ephrathah: kotua'o wiizai, uru'u naa dakota-kariwaiz Bethlehem kii.

³ Ña'ia'akapan pu'a, Elimelech mawakan naa. Uruu, uwa'akan kowas Naomi paudainao tuma. ⁴ Udauna'an odainao dya'utamainaowuz daonaioranao kaudaiaron kida'a naa na'ii sanaabanao idi. Bauda'apa'o daiaro uu Orpah, ba'oran daiaro uu Ruth. Uruu dauna'an, baokooka'u [10] wunu mani Naomi mashaapan paudainao tuma, ⁵ uru'u naa odainao daonaioranao mawakan o'ai. Ukau'an Naomi wa'akinan maudaiaru daun na'iki maudani-daunu'u naa, soo padinizonao tuma'a naa kowas karikaonan.

Naomi Kiwan Ruth Tuma Bethlehem Iti

⁶ Aizii Naomi na'iakapan pu'a Moab ii, oabatan naa na'apam Tominkaru nyukunuitapan papidanannao Judah iainaowuz pataan ida'an ñpaoriba ziwu-kinaa nii. Uru'u naa ominziwan okiwa'azon naa padinizonao tuma Moab iki, Judah baara iti.

⁷ Udauna'an ñmakon naa, mazan pamakopa-kizi ana, ⁸ sariapa Naomi kian padinizonao ati, “Ukiwa'a naa shomaan udapu iti kida umashaapa'an kizi'i naa udaronao tuma. Marii kizi pa'i Tominkaru kaimanan u'ati, uaidan idi ukaimanan ò'ati, na'iki òdainao ati, mawakainaouz naa. ⁹ Na'iki marii kizi pa'i Tominkaru aipana'ati ukaudaiarun koshan, konaukii kizi umashaapan naa udapu kida ida'a.” Uru'u naa Naomi

kowaadinan naa padinizonao ati. Onaubaan ĩdyaun, odokobaan ĩdyaun na'iki okissitan ĩdyaun. Sariapa ĩzaadan kowas diwa'o ida'an.

¹⁰ “Aonaa wakiwa'azon, wamakon nii wamashaa-pa'anan nii putuma puribannaο bii'ii,” ĩkian o'ati.

¹¹ “Ukiwa'a naa shomaan powa'a iti ōdinizonao. Kanom nii umako'ozon ōdawu ati? Oo turuu mani uitiiman ōkaudanin daonaioranao idi udaiarunao nii koshan?” Naomi kian ĩ'ati. ¹² “Ukiwa'a naa udapu iti usha'apanum kau'an masokonnaou'a naa ōgaru. Aona'a naa turuu ōkaudaiarun. Na'apam mani ōdi'itin-pan dono, ōkaudaiarun dau'a kai di'ora'a maruta'o ida'a'o, na'iki ōkaudanin daonaioranao idi, ¹³ turuu mani uitiiman umashaapan maudaiaru-daun, uzaudapan ōdainao daonaioranao dyaupain atii ĩtominna-ruan udaiarunao nii? Aonaa ōdinizonao, kasha'apan-na'o kai wuru'u, ukau'an ukiwa'a naa. Mishi ukasha'oran kowas, mazan powa'a'o zii manawun ukasha'oran ōbaiaapanii u'ai. Usha'apanum kau'an Naobanai Tominkaru taa kasha'ora manawun ō'ati,”

---

^c1:11-13 Tominkaru pidanannaο kaduzu, daonaiora mawakan dono paudaiaro ai pamakaudanikan pu'a zii otuma. Turua'o nii u'inawuzu zaamatan udaiaro-daun paudaiaro nii. Aizii ukaudanin dono kiwiitapa'o daonaiora idi otuma, mawaka'a u'inawuzu dani ni'o nii utaa-kaο. Putukapa Deuteronomy 25:5-6 ida'a'a.

kida'azon na'apan mishi'o pataan pairiban ati pataa'azoonii. Bauda'apa'o so'ota'akan nii padazikida bada'ii, na'iki utaa'akan niizu pairiban pataa'azoo-kizi ati pataa'azoonii.

⁸ Ukau'an arawu kia'akan naa Boaz ati, “Pugaru'u naa pa'an zaamatanu.” Uru'u naa mazan uso'ota'akan padazikida bada'ii, na'iki utaa'akanuzu Boaz ati.

⁹ Udauna'an Boaz paradan naa kazowautapainao wiizai ati na'iki na'iainao ĩkasaba'ukinpan ati. Ukian, “Utukapa kaimanaiman ukanaapu ati aizii na'apan ōtorian Naomi ai ipai Elimelech, Kilion na'iki Mahlon amazadati kida. ¹⁰ Na'iki uaitapan ni'a naa ōzaamatan

ōkowaada'azon pu'atizu, ōaipan puaitapanuzu, pana'a dono putoria'azonuzu o'ai. Puaipan anaz, puna'apa'a naa kai wunaou'u wazowaunaanaowuz kanaapu'u na'iki ĩabatapan pu'a, puzaamata kizi'i naazu na'iki putaapa kizi'i naa puiriban mawaka'oraz amazadati. Mazan pumaaipakan anazu, pukowaada ō'ati. Usha'apanum kau'an pugaru pa'an turua'o ni'oraz putoriinuz kuwiitapa ō'ai. Ōgaru pudawu'iti'o kari-kaonan.

“Hā'āi, ōzaamatan ni'a naazu ōtaapa kizi'a naazu,” ukian, wuru'u pidanaz.

⁵ “Aizii,” Boaz kian u'ati, “putorian ana'a naa wuru'u amazadaz Naomi ai, na'iki puzaamatan ana'a naazu, puzaamatan ni'i naa Ruth pudaiaro ni'i naa kopam, Moab sanaabazo, Mahlon daiaro-daun. Udauna'an pukaudanin dono kiwiitapa'o daonaiora idi otuma, kaimana'o nii na'apa na'iki pakawanu'o nii Ruth daiarun uu na'akapa-kao na'iki uka'idiwaun uruu amazada idi.”

⁶ Sariapa wuru'u pidanaz kian Boaz ati, “Na'apa aonaa turuu ōzaamatan wuru'u amazadaz. Pana'a dono aona'o nii ōdainao ka'idiwaun kaimanaiman u'idi. Pugaru'a naa pa'an zaamatazu. Ōgaru aonaa turuu ōzaamatanuzu.”

⁷ Uruu dono Israel ii, kaikapa'o da'i pidannao kaduzu papaonaruiakaan dono. Uruu ĩtukapa-

Naomi kian padinizonao ati.

¹⁴ Uru'u naa ĩzaadan diwa'o ida'an, kowas. Orpah dokobatan na'iki okissitan naa paimauzo okowaa-dina'akan naa o'ati. Mazan Ruth, ona'an ozaamatina'akan paimauzo kadu iki. ¹⁵ Sariapa Naomi kian o'ati, “Putukapa Ruth. Aizii kiwa'a naa Orpah pa'iribannao di'iti, na'iki patominkarunnao di'iti. Aizii

pukiwa'a naa kopam otuma pudapu iti.”

¹⁶ Mazan Ruth kian paimauzo ati, “Aonaa pudyuua'a naa powa'a iti ōgaru pu'ai, na'iki aonaa pumashaata'a na'a ōda'anpa'azon pudawu ati. Na'itim pumakon, ōmakon nii pudawu'ati, ōmashaapa'anan nii na'ia'oram pumashaapa'ana-kizi di'iti. Ōiribaniitan nii puiribannao, na'iki ōtominkarunuitapan nii puTominkarun. ¹⁷ Na'iam nii pumawakan, na'ii ōaipan

ōmawakan kopam, na'iki pudazaba'a ōaipan ōdida-
kao. Marii kizi pa'i Tominkaru pataka'utan ōgaru
tuukii ōwa'akan dono pugaru ōmawakan ua'ii,” Ruth
kian. ¹⁸ Naomi aitapa'akan naa Ruth mako'azon tuukii
manawun padawu ati, aona'a naa na'apan okia'akan
o'ati.

¹⁹ Uruu na'iki ĩdobatan, ĩmakopan atii ĩkaawan Beth-
lehem iti. ĩkaawan dono'a naa Bethlehem iti, ipai na'ii
sannao di'itinpan tuukii ĩdau'u. Na'ii sanaabanao zun-
nao kadakoinpan. ĩkian, “Naomi mani mishi aoro'o?”

²⁰ Sariapa Naomi kian ĩ'ati, “Aonaa udakota'a na'a
ōgaru Naomi kii [konaukia'o], mazan udakota ōgaru
Marah kii [kasha'ora'o].^d Usha'apanum kau'an
Tominkaru taa kasha'ora'o ō'ati. ²¹ Ōmakon di'iki'i ipai
kanom kaina'a ō'ida'a, mazan aizii Tominkaru kaawa-
kidan powaa ati ōgaru kasha'ora, na'iki kana'apan
daun. Kanom ni'o udakotapa'azon mooko ōgaru
Naomi nii, Tominkaru taan pu'a kasha'ora'o, pataan
ida'an dadara'o mashaapa-karu ō'ati?”

²² Uruu kia'o Naomi kaawauzon Moab iki padinizo
Ruth na'iki sanaaba tuma Bethlehem ati. Na'ii sannao
sakadan kawana'ati'i padukutapan papaoriba barley

---

^d1:20 Naomi kia'oraz uuai konaukia'o kia'o kaiwuru'u,
Israel sannao paradan Hebrew ida'an. Marah kia'oraz uuai
kasha'ora'o kia'o kaiwuru'u, Israel sannao paradan Hebrew
ida'an.

sha'apatanii pa'ati. ¹⁷ Ruth kowaada Naomi ati kopam
na'apam Boaz taan barley pa'ati umaaiapakan idi
okaawan kana'apani o'idi'iti. ¹⁸ “Pumashaapa Ruth,
puzaudapa,” Naomi kian Ruth ati. “Aona'o nii Boaz
sookapan atii usha'apatan ipai wuru'u pasha'apata'a-
zooniaz aizii. Utukapa'azon idi kanoma'o nii taapa
pugaru.”

4

Boaz mazidan Ruth tuma

¹ Uruu dono Boaz makon pidannao ikodaakapauzo-
kizi itinaapu, dono'i awautapa-kinao paninomizinaa
di'iti. Na'ii usakanatapan uzaudapan naa patukapa'a-
zooniaz pidan Elimelech iribanuz-manawun dobata-
pan na'ii. Na'ia'a naa mishi udobatapan. Uru'u naa
Boaz dapadanuzu. “Da'ati'i ōpaonarū, pusakanatapa-
naka da'a'a,” ukian u'ati. Uruu idi usakanata'anan
na'ii. ² Udauna'an Boaz ikodan baokooka'u [10] pidan-
nao, wiizai zowaunaanao, na'iki udyuudan ĩsakanatan
na'ii kopam. ĩsakanata'akan dono'a naa baokopa,
³ uru'u naa Boaz paradan arawu ati'i Elimelich
iribanuz manawun. “Aizii ōparada'azon pu'ati, ōpao-
narū,” ukian u'ati. “Kaawa'a naa Naomi powaa ati
Moab iki. Aizii otaa'azon naa paudaiarun, wairiban
Elimelech amazadati. ⁴ Uruu idi ukau'an tuukii

kawana'ati. ¹² Mishi'o mishi pudaiarun iriban wuru'u ōgaruz. Turua'o mishi ōzaamatan pugaru ōdaiaro nii, ōtaapa kizi pugaru, mazan kaina'a'o ba'oran pidan, maonapa'o manawun uiribaniitapan ō'ai. Uruu'o nii kaaitapan na'apan nii pusha'apata-kao. ¹³ Puna'a'a naa zii da'a'a atii chaapi'iki, waabata kizi kaiwuru di'iki'i ba'oran pidanazu na'apan uaiapa mani pugaru. Uaipan dono, kaimana'o nii, mazan uaonaan dono, Tominkaru kaina'an idi, uawun za'a, mishi'o ōkian pu'ati, ōgaru'o ni'a naa zaamata pugaru. Ukau'an puna'a'a naa zii atii chaapi'iki.”

¹⁴ Uruu idi Ruth washatina'akan naa powa'a iti ukidiba antanapu. Mazan wakanada'anan di'iti, aiwaka'an zii, pidan maaidinapakan pu'a zii, okadishitan naa. Boaz di'itinpan aonaa uaipan kanom aitapan zunaab na'ankan aiwaka'an nariidapauzo-kizai ii.

¹⁵ Udauna'an Boaz kian Ruth ati, “Punana'iki wuru'u pukaiwadapaniaz pukamichan paawa ana, pukadaarada ō'ati da'azu'u.” Uru'u naa Ruth kadaaradan naa u'atiz na'iki uzokota diri'i barley o'ati, 50 pounds mani. Udauna'an usawatan naa o'atizu na'iki okiwan naa. Uru'u naa Boaz kiwan naa dono'i iti kopam.

¹⁶ Ruth kaawan naa paimauzo di'iti, sariapa paimauzo pishaanuzo, “Na'apan naazu ōdani sodi?” okian o'ati. Ruth kowaada Naomi ati ipai kanom Boaz

aka wuru'u ūkaawanuz.

2

Ruth Kaudinan Boaz Zakapun ii

¹ Aizii kaina'a'o pidan, Boaz kia'o u'uu, Naomi iribaniitapanii paudaiarun Elimelech ida'an. Wuru'u uruuz, kasha'apauzi'o na'iki umanawunu'o pidan.

² Bauda'apa kamoo Ruth pishaainan paimauzo ati. Okian, “Ōmako kizi pidannao dawu'ati ūzakapun iti, pana'a dono ōikodan nii pidan na'ii kamonannu'o nii ō'ati pataapadan ida'an ōzowaidan pawa'akanii barley wa'akun kida dau'an.”

“Pumakonka'a naa mooko ōdani,” Naomi kian o'ati. ³ Uru'u naa Ruth makon zakapu iti. Na'ii ozowaidinan kaudinainao dawu'ati ūmarina'atanii kida dau'an. Wuru mani'i Elimelech iriban Boaz zakapun ia'o wuru'u ozowaidinnuz.

⁴ Udauna'an kazakapunu'o, Boaz kaawan naa Bethlehem iki. Sariapa ukonaukii-kidanaakan kaudinainao, na'iki ukian ū'ati, “Marii Naobanai Tominkaru kaina'an utuma.”

Ūdako'atin uparadan, ūkian u'ati, “Marii Naobanai Tominkaru marainpan pugaru.”

⁵ Boaz pishaan papoitorunao foomaanan, ukian, “Kan dii aoro'o zunaabaz?”

⁶ Foomaan kian u'ati, “Oroo tawaraiaba, Moab sanaabaz, Naomi tuma'oraz okaawan. ⁷ Opishaanii õgaru. Okian, ‘Õzowaidapa kizi da'a'a kaudinainao dawu'ati?’ Chaapi'iki'o okaawan wuru'u. Uruu zii wuru'u osookapa'ana'akanuz kadikini'o di'iti.”

⁸ Uru'u naa Boaz paradan Ruth ati. Ukian o'ati, “Puabata õdadakoo sodi, mana'a pa'i pumako'o na'a baokoinao zakapun iti. Mana'a pumako'o na'a di'iki'i. Puna'a puzowaidapa õpoitoruabanao dawu'ati. ⁹ Pudi'itapa putukapa kizi na'itinpun ãkaudina'anan, pukaudin kizi ãdazaba ana. Õkakinan pa'inainao daonaioranao, aonaa kizi ãnyukunuitapan pugaru. Pumaradakon dono, kaina'a wunu pakinnaa ida'a kida, putuza pa'i wunu na'iki.”

usha'apanum idi puriban-manawun õdaiarun. Turua'o ukau'an puzaamatan õgaru pudaiaro nii putaapa kizi

õgaru.” ^g

¹⁰ “Marii Tominkaru marainapan pugaru, õdadakoo sodi,” Boaz kian o'ati. “Powa'a zii ukaimanan manawun wuru'u puaidaniaz aimaakan õ'ati kiwiitapa kida'o pusha'apatanii kida ai. Aonaa pudi'itinpan puikoda'azon dau'u tominnaru'o daonaiora, kapuraa-tanu'o oo pataka'utina'o, oo na'apa'oram pidan pudaiaru nii. ¹¹ Mana'a putaria'a na'a oo pudopii-dina'a naa, ipai da'a sannao aitapanii kaimana'o zuna pugaru. Ukau'an õsha'apatinan nii pu'ati puaiapanii

---

^g3:9 Tominkaru pidanannao kaduza, zuna daiaru ma'inawuzu'u mawakan dono. Turua'o nii odaiarun iribaniitapanii zaamatanuzo paudaiaro nii. Na'apa wuru'u daonaiora sha'apatan kaimana'o mawaka'o pairiban ati, na'iki udaiaron ati.

pukamichan, pumako kizi unariidapa-kizi iti. Mazan mana'a pa'i puaidina'a na'a u'ati, atii u'ipaian paaroopan na'iki patuza'akan pada'awun ua'ii.

⁴ Uda'awu'ana'akan dono'o naa putukapa pa'i na'itin-pun uwashatina'anan. Aizii uda'awu'akan dono'o naa, pumako pa'i u'idi'iti. Udauna'an puda'ata ushibirinaa, na'iki puwashatina'a naa pa'i ukidiba antanapu. Uaitapankan ana'a naa puna'ian, ukowaadan nii pu'ati na'apan nii pusha'apatinan.”

⁵ Ruth kian paimauzo ati, “Hã'ãĩ, õsha'apatinan nii mooko ipai pudyuudan kawana'ati õgaru.”

⁶ Ruth minziwan dauna'an, omako'akan naa nariidapa-pauzo-kizai iti. Osha'apatinan na'apa paimauzo dyuudan kawana'ati paugaru. ⁷ Pada'awu'anan ua'ii, Boaz aroopa'akan na'iki utuza'akan, ukau'an kaiman uabatina'akan. Uru'u naa uwashatina'anan kasaba'ukakariwai kida paoribai aka nariida-kariwai za'an, na'iki uda'awu'akan naa. Ruth mako'akan naa kona'iauda'u u'idi'iti. Oda'ata'akan ushibirinaa, na'iki owashatina'akan naa ukidiba antanapu. ⁸ Tomun zikono'o naa mani ukiziina'akan, tuukii utarian utukapan idi zunaba washatinapan pakidiba antanapu!

⁹ “Kanom pugaru?” Boaz kian mashauda'u.

“Õgaru Ruth, pupoitoruaba,” okian u'ati kaimana'o ida'an. “Pushibata õgaru pushibirinaa tokon idi,

¹⁰ Sariapa Ruth dawukan ukanaapu'ati, oawun-baara imi'i baara iti, na'iki okian u'ati, “Kanom nii pukamonan-kidan õgaru, õtawaraiaban pu'a?” ¹¹ Boaz kian o'ati, “Õabatani puunamanaa, na'apan pumashaapan kaiman puimauzo tuma pudaiaru mawakan dauna'an. Õaitapa na'apan puwa'akan pudaru na'iki pudaro, na'iki puwiizi kopam. Puwa'atin pumashaapa'anan aonaa puaitapauzonii pidannao bii'ati mani. ¹² Marii Naobanai, Israel Tominkarunuz, puwa'ati-kiziz na'iki puikodaniaz kazannaata'o nii pugaru, kawinipanaatan pugaru kaimanaiman pumashaapauzon idi kaiman.”

¹³ Sariapa Ruth kian u'ati, “Kaiman manawun pukamonanun õ'ati, naobanai. Kaiman aka õnyukunuu puparadan idi õ'ati na'apa. Aonaa umanawunu'o mani õgaru pupoitoruabanao ai padamata.”

¹⁴ Aroapa-karu dono Boaz dapadan Ruth, “Puwa'ati da'ati'i, puaroapanaka, pudamotanaka barley-ba'i katama sodi'o ^e ida'ati,” ukian o'ati.

Uruu Ruth sakanatinan naa kaudinainao aroopan. Boaz taan owanyukunuu nii papidauzu barley idi diri'i, aona'a naa oka'iitan panikan ipaizu, uruu idi osaabaan uwa'akun.

---

^e2:14 pudamotanaka barley-ba'i katama sodi'o: ñnikauzon kaduzu pawanyukunuu, na'apa wadamotan kawan wabadin damorudu di'iti.

¹⁵ Ruth kiwa'akan dauna'an pawaa iti pakaudin-kizi iti, sariapa Boaz paradan kaudinainao ati. Ukian ĩ'ati, "Marina'apa pa'i ozowaidapan kasaba'uka-kariwai kida dazaba ana. Aonaa na'apam ukia'a na'a o'ati.

¹⁶ Mishi'oraiman uso'ota kasaba'uka-kariwai di'iki kida'o ozowaidan nii. Aonaa ukasharuta'a naa onyukunuu."

¹⁷ Uruu Ruth zowaidapan barley dau'a atii wachuu-pun di'iti. Udauna'an owao-kida'akan naa pakadunaa di'ikizu. Opaidanuzu diri'i, 30 pounds mani.^f

¹⁸ Udauna'an odowautinan okiwan naa, ona'akan naa pazowaidanii barley na'iki pawanyukunuu wa'akun paimauzo di'iti. ¹⁹ Sariapa oimauzo pishaanuzo, okian o'ati, "Kanom zakapunu'u ia'o wuru'u pakaudinankanuz? Marii Tominkaru kaimanan pidan ati wuru'u taa'oraz panyukunuu ati pugaru," okian Ruth ati.

Uru'u naa Ruth kakuwaapan paimauzo ati. Okian, "Boaz kia'o pidan uu, uzakapun ia'o ōkaudinankan."

²⁰ Naomi kian padinizo ati, "Marii Tominkaru kaimanan u'ati, pakawan ukamonan-kidan waunao kaku-painao na'iki mawakainao kopam." Uru'u naa Naomi kakowaapan Ruth ati, okian o'ati, "Wa'iriban manawun wuru'u Boaz. Ukau'an turua'o mishi utaa-pan waunao."

---

^f2:17 30 pounds oo 20 litres.

²¹ Ruth kian paimauzo ati, "Kaikapa'a Boaz kian ō'ati'i, 'Pukaudin ōpoitorunao tuma, atii ĩpaian padukutapan ōpaoriba ōzakapun ia'oraz.' "

²² Naomi kian o'ati, "Kaimana'o mishi pakaudinanan upoitoruabanao dawu'ati karikaonan, pana'a dono, pumakon ana baokoinao dawu'ati ba'oran pidan zakapun iti, panyukunuu kasharuta-kao nii na'ii."

²³ Ukau'an karikaonanua naa Ruth kaudina'anpan Boaz poitorunao dawu'ati. Ozowaidapan barley, na'iki wheat kopam. Atii kaudin-kizai paoribai dukutapakao zakapu ia'o ipain. Ruth mashaapan pakawan paimauzo Naomi tuma.

3

Ruth Ikodan Paudaiaru nii

¹ Masakauda'u ukotua'ikin uruu dauna'an, Naomi paradan Ruth ati. Okian, "Ōdani sodi, kaiman shoman ōikodan pudaiaru nii kai'i naa, pukadapu kizi'i naa, na'iki pumashaapa kizi'i naa kaiman. ² Aizii Boaz, wa'iriban manawun tawuru'u, upoitorunao tuma'o pakaudinankauzonuz . Aizii puabatapa kaimanaiman na'apam ōkian pu'ati. Aizii'o nii wuru wachuupunin uzuu-kida'anan nii barley madi panariidapauzo-kizi iti. ³ Ukau'an puminziwa pa'i kai, pukaokopanaka zii, pukaduunuin kizi, na'iki pukaiwada kaimana'o